

Interview met Ellen van den Bogert

Vanuit het driejarig project 'Samen beslissen en passende zorg' zijn in februari 2024 twee LeerWerkPlaatsen (LWP's) opgericht: een bij Amsta (gerontopsychiatrie+) en een bij Ons Tweede Thuis (volwassenen met een Licht Verstandelijke Beperking). Gedurende dit project houden we je op de hoogte van de voortgang van deze LeerWerkPlaatsen via de nieuwsbrief en een bericht op LinkedIn. Steeds vanuit een ander perspectief én steeds ook nodigen we je uit om te reageren op de vraag, quiz of stelling!

Deze keer interviewt Petra Boersma Ellen van den Bogert. Ellen is vanaf het begin van het project verbonden als ervaringsdeskundige aan ons project en is lid van de projectgroep.

De ruimte

Ellen en ik spreken elkaar deze keer online, via teams. Hoe ben je bij het project betrokken geraakt Ellen?

"Ik ben gevraagd om mee te denken, vooral ook vanuit de achtergrond die ik heb met een partner met dementie. En daarnaast ben ik ook bij de zorg betrokken gedurende mijn hele leven, dus ja, het was een leuke vraag die jullie mij stelden."

De krachten

"Ik vind het leuk om deel te nemen aan de projectgroep om mee te denken en met name ook vanuit de praktijk te horen hoe het werkt. Want ik denk dat het heel moeilijk is 'samen beslissen' met de ouderen met een psychiatrische aandoening en de mensen met een verstandelijke beperking. Ik heb lang in het onderwijs gewerkt, en vind het ook heel belangrijk te horen wat de studenten zeggen, en ook hun begeleiders. Ik wil daar ook graag van leren."

De activiteiten

"In de projectgroep werden methoden besproken die helpen bij het samen beslissen en toen heb ik een methode, Triple C, uitgeprobeerd bij mijn partner met dementie die in het verpleeghuis woont. Mijn partner reageerde met 'Wat doe je raar'. Ook bij mijn andere vrijwilligerswerk, de werkgroep 'Ouderenvriendelijk Buitenveldert' heb ik die methode een keer toegepast. De mevrouw reageerde eigenlijk toen net zo als mijn partner. Die werkgroep, dat is leuk om te vertellen, die is opgericht vanuit een promotieonderzoek aan de VU van Barbara Groot, inmiddels is zij lector bij de HvA. Barbara zocht ouderen als co-onderzoeker om interviews af te nemen bij andere ouderen in de wijk. Ik heb me daarvoor toen aangemeld en kwam zodoende bij mensen achter de voordeur. Ik had een volkomen ander beeld van mijn buurtgenoten. Dat heeft me toen zo getriggerd dat ik me heb aangemeld bij de werkgroep. Inmiddels ben ik ook voorzitter van de Regionale Ouderen Delegatie Amsterdam Noord-Holland en lid van de Raad van Ouderen die het ministerie van VWS adviseert over wonen, welzijn en zorg voor ouderen."

De doelen

"Ik was laatst bij een bijeenkomst met bestuurders en zorgprofessionals, waar we spraken over de dubbele vergrijzing en zorgtekort. Ja, dan kom ik wel voor ouderen op, dan zeg ik dat alle ouderen hun eigen regie willen houden en zelf keuzes willen maken. En dus is het belangrijk dat de mogelijke keuzes voorgelegd worden aan ouderen. Dus wat zijn de mogelijkheden voor ouderen, leg deze aan ze voor en niet alleen aan de vitale ouderen, maar juist ook aan mensen met dementie. Ik zal je een

voorbeeld geven van een buurman, 92 jaar, die ik een paar weken geleden tegenkwam toen het zo sneeuwde. Ik vroeg 'hoe gaat het met u?' Hij zei, Ik had zo'n goede dag vandaag! Ik zeg 'Zo, wat is er gebeurd?' Zijn vrouw is een jaar geleden overleden en hij krijgt sindsdien wekelijks hulp bij douchen. Hij vertelde dat de wijkverpleegkundige was gekomen om hem te helpen met douchen. De wijkverpleegkundige had hem gevraagd 'Goh, Hoe is het met u wat kan ik voor u doen?' Nou, zei hij, ik heb al een week niemand gezien en gesproken. En ik wil eigenlijk dat je koffie voor me zet en een kopje koffie met me gaat drinken. En dat heeft ze gedaan. Alleen ze kon dus niet afvinken dat ze geholpen had met douchen. Dat is mijns inziens een 'fout' in het systeem. Deze wijkverpleegkundige heeft samen beslist en durfde van de norm af te wijken. En dat vind ik ook zo belangrijk, "Samen beslissen kost tijd!" en toch ondanks de tekorten moeten we tijd blijven nemen voor de vraag 'Wat is voor u belangrijk?'"

De normen

"Waar we van af moeten? Minder kijken naar 'wat niet kan', meer denken 'maar, hoe kan het wel'. Ik zou professionals willen uitnodigen om steeds kritisch te zijn, en vooral ook creatief te zijn en zoeken naar de mogelijkheden. Kijk je cliënten in de ogen. Want je moet goed kijken naar wat zij willen, zeker bij de doelgroepen waarbij jullie onderzoek doen. Je moet je cliënten heel goed kennen."

"Wat ik een pluspunt vind in het project, is de betrokkenheid van leidinggevend. Zij geven hun teams de gelegenheid te kunnen praten met elkaar over hoe doen we dat 'samen beslissen'. Als ik dan zie hoe er rustig met elkaar over gesproken wordt, zelfs als het druk is, dat vind ik dan echt een pluspunt. En ook studenten die daarmee worden geconfronteerd, die vragen stellen aan mensen die al lang op die afdelingen zitten. Ja, dat vind ik heel mooi."

"Professionals en studenten komen echt lastige situaties tegen, veel dilemma's ook, hoe ga je daarmee om? Bijvoorbeeld een mevrouw op de afdeling die niet wil eten en dan vijf bananen eet. Daar krijgt ze dan vervolgens weer last van. Hoe ga je daarmee om? Laat je het een poosje, hoe lang dan, of probeer ik haar over te halen uit bed te komen en te bewegen? Dat zijn lastige kwesties en dan is het heel fijn als de leidinggevende ruimte biedt voor onderlinge uitwisseling in het team. En wat ik ook zo mooi vind, is die verschuiving van zorg naar welzijn, dat er meer aandacht komt voor het welzijn van deze twee doelgroepen. Dat de samenwerking tussen zorg en welzijn beter wordt, zij kunnen echt veel van elkaar leren."

Leren en ontwikkelen

"Wat ik zelf van dit project heb geleerd? Het heeft mij ook weer meer bewust gemaakt van hoe belangrijk de vraag is 'wat wilt u?'. Ik heb ook geleerd dat er verschillende methodes zijn die je kunnen helpen om samen te beslissen. Maar ook ben ik me toch weer meer bewust geworden van de lastige situaties die zorgverleners tegenkomen in hun werk. Daar ben ik ook weer wat genuanceerder over gaan denken, en tegelijkertijd zie ik hoe betekenisvol het is om naar mogelijkheden te (blijven) zoeken. En als team de gelegenheid te hebben om samen op die lastige situaties te kunnen reflecteren. Die LWP-middagen zijn daarom zo waardevol!"

Stelling:

“Creatief samen beslissen ontstaat pas als de leidinggevende die ruimte forceert.”